

Korte samenvatting

De Hengelsportvereniging Landsmeer Den IJp heeft als huurder van het visrecht in overleg met de gemeente maatregelen uitgevoerd om de waterkwaliteit van de vijvers te verbeteren. Het ecologisch baggeren had als doel een duidelijke verbetering van de waterkwaliteit en daarmee een versterking van de biodiversiteit te bewerkstelligen, waar zowel amfibieën als vissen van profiteren. Tijdens de werkzaamheden zijn vissen uitsluitend tijdelijk verplaatst; er heeft geen visuitzetting plaatsgevonden.

Enkele zorgen in de motie lijken gebaseerd op onjuiste aannames. Daarbij merkt de vereniging op dat de indieners van de motie vooraf geen contact hebben gezocht met betrokken partijen, terwijl dit naar verwachting had kunnen bijdragen aan een vollediger beeld van de situatie. De vereniging benadrukt dat zorgvuldig beheer is toegepast en dat samenwerking tussen alle betrokkenen belangrijk blijft voor het behoud van de ecologische waarde van de vijvers.

Toelichting:

De inhoud van 9 Motie vreemd GroenLinks Landsmeer Plan visvijvers bevreemd ons zeer.

De Hengelsportvereniging Landsmeer Den IJp is huurder van het visrecht in deze vijvers. Zij is dus een betalende belanghebbende van de staat waarin deze vijvers verkeren. De vereniging heeft daarom haar verantwoordelijkheid genomen en is in overleg met de Gemeente Landsmeer gekomen tot een plan voor verbetering van de waterkwaliteit in deze vijvers. Met als belangrijkste maatregel het ecologisch baggeren¹ van twee van de drie vijvers.

Het doel van deze maatregel is het verbeteren van de waterkwaliteit. In deze baggerlaag zit zeer veel organisch materiaal afkomstig van afgestorven plantenmateriaal. Zoals bekend verondersteld mag worden, nemen planten CO₂ en stikstof- en fosforhoudende mineralen op uit hun omgeving welke dan weer aangevuld worden door externe bronnen (depositie, oplossen vanuit de lucht). Op deze manier wordt het watersysteem rijker en rijker aan deze plantenvoedende stoffen, dit proces heet eutrofiëring en zal zonder ingrijpen leiden tot een zeer troebel watersysteem waarin waterplanten worden verdrongen door algen. In een dergelijk systeem zullen amfibieën eerder verdwijnen dan vissen, al zal ook de soortensamenstelling van de visstand veranderen.

Het feit dat in deze buurt amfibieën en vissen al langere tijd samen voorkomen geeft aan dat deze vijvers tamelijk bijzonder zijn en inderdaad nog doen denken aan het Nederlandse watersysteem uit de jaren '50 – '70 van de vorige eeuw. Een water zoals in

¹ Bij Ecologisch baggeren wordt meer bagger verwijderd dan voor de doorstroming (zie legger van het waterschap) strikt noodzakelijk is. Met het verwijderen van meer van deze eutrofe bagger zal het water verbeteren.

de Verkade albums van Jac P. Thijssen, waar we tegenwoordig met nostalgie naar kijken. Deze vijvers geven aan dat wanneer de randvoorwaarden goed zijn, amfibieën en vissen prima samen kunnen leven. Iets waar de inwoners van Landsmeer blijkbaar meer moeite mee hebben, gezien het indienen van deze motie, gebaseerd op verkeerde informatie.

Immers, in de motie wordt gesteld dat amfibieën als bioindicator fungeren én dat zij in aantal achteruit gaan. Hoe zou dat komen? Die oorzaak ligt in de eutrofiëring van het watersysteem. Eutrofiëring betekent toename in voedselrijkheid, meer specifiek een toename van het C-, N- en P-gehalte in het gehele watersysteem. Deze voedingsstoffen komen in het systeem vanuit externe bronnen, zoals depositie vanuit de lucht, oplossen van gasvormig CO₂ in water, uitspoeling van hondenpoep langs het water en bladval van bomen langs het water. Mogelijk ook nog van riooloverstorten op het oppervlaktewater tijdens piekbuien. Door een toename van de eutrofiëring zullen er meer algen gaan groeien, dat kikkervisjes algen eten doet daar niets aan af, algengroei is een effect van eutrofiëring. Met het eten van die algen wordt een deel van de voedingsstoffen opgenomen door de kikkervisjes, een deel zal weer worden uitgescheiden, maar er verdwijnen netto geen nutriënten uit het systeem. Kikkervisjes bestrijden dus geen eutrofiëring, dat is een misvatting. Het ecologisch baggeren zoals dat op instigatie van HSV Landsmeer Den IJp is uitgevoerd bestrijdt wel degelijk de eutrofiëring van het systeem. Uiteindelijk zullen de amfibieën hier ook van profiteren, er is dus gehoor gegeven aan het vijfde punt in de motie: er is geen habitat vernield, sterker nog, er is habitat verbeterd!

Om even terug te komen op de uitgevoerde baggerwerkzaamheden, er is besloten om de aanwezige vissen tijdelijk te verplaatsen naar één vijver die niet gebaggerd zal worden. Deze derde vijver is tijdelijk afgesloten van de te baggeren vijvers om te voorkomen dat de vis direct weer terug zal zwemmen. Een week na uitvoering van de baggerwerkzaamheden is deze afsluiting verwijderd, zodat de vis zich weer over alle vijvers kan verspreiden. De hengelsportvereniging heeft dus géén vis uitgezet zoals in berichtgeving wel gesuggereerd wordt.

De constatering door de Paddenwerkgroep Landsmeer dat kikkers en salamanders reeds uit de Kievitslaan-vijver verdwenen zijn kan zeker een juiste zijn. De oorzaak daarvoor moet waarschijnlijk gezocht worden in een achteruitgang van het habitat door eutrofiëring, deze kan in ieder geval niet het gevolg zijn van visuitzetting die niet heeft plaats gevonden.

Met het uitvoeren van de baggerwerkzaamheden is een goede stap gezet in het terugdringen van de eutrofiëring van dit systeem. Deze maatregel zal wel met enige regelmaat herhaald moeten worden. De regelmaat is afhankelijk van de externe toevoer van nutriënten, zaken die zouden kunnen helpen zijn dingen als het opruimen van

hondenpoep langs de vijvers, het verwijderen van gevallen boomblad in de herfst/winter en het proberen te voorkomen van riooloverstorten.

Kortom, deze vijvers zijn een goudklomp binnen de Gemeente Landsmeer, waar amfibieën en vissen kunnen samenleven (mits er voldoende aandacht geven wordt aan het behoudt en verbetering van het habitat). Deze analogie zou ook doorgetrokken kunnen worden naar de inwoners van de Gemeente zelf. Immers, noch de Paddenwerkgroep noch GroenLinks heeft de moeite genomen contact met de Hengelsportvereniging op te nemen om deze situatie te bespreken, iets wat ons wel enigszins teleurstelt. Het gaat hier om een park in de openbare ruimte waar iedere inwoner van de Gemeente van zou moeten kunnen genieten, zowel vissers als paddenliefhebbers